

НАУКОВЦІ-ДЕТЕКТИВИ: ПОШУК ФАЛЬСИФІКАЦІЙ В АКАДЕМІЧНИХ ПУБЛІКАЦІЯХ

На сайті Times Higher Education опубліковано статтю Джека Гроува «Науковий детектив: чи не краще провести вечір за викриттям фальсифікацій, ніж за переглядом Netflix?».

У ній автор розповідає про наукових дослідників і волонтерів, які у свій вільний час уважно аналізують наукові публікації з метою виявлення маніпуляцій, фальсифікацій та помилок. Му Янг із Колумбійського університету каже, що може проводити до 30 годин на тиждень, аналізуючи зображення та графіки у наукових роботах, шукаючи дублікати або ознаки штучної обробки. Для цього не обов'язково мати глибоку предметну експертизу: як правило, достатньо уважного погляду і базових інструментів роботи із зображеннями. У одному з виявлених випадків один і той самий графік з'являвся у 72 різних публікаціях, що нібито представляли різні дослідження. Результати роботи таких «детективів» не лишаються без наслідків. Їхні публічні зауваження на порталі pubpeer.com привертають увагу до робіт у різних галузях знань. Детективи запропонували свої відгуки на сотні статей, серед яких були праці відомого науковця, який втратив

посаду після перевірки. Іноді виявлення фальсифікацій призводить до юридичних наслідків. Так, британський розслідувач Шолто Девід у справі проти дослідників з Dana-Farber Cancer Institute використав закон США про помилкові твердження, що дозволяє подавати позови від імені уряду. Внаслідок позову інститут погодився виплатити компенсацію, частину якої отримав і сам Девід. Попри те, що більшість розслідувачів працюють без винагороди й часто стикаються з критикою, багато хто сподівається, що їхні успіхи підвищать престиж і визнання цього виду діяльності. Однак щодо «наукових детективів» залишається багато питань: більшість фальсифікацій залишається непоміченими, майже немає централізованого механізму розслідування, реакції видавців та університетів на виявлені проблеми часто бувають повільними або формальними. Дехто вважає, що для ефективної боротьби з маніпуляціями слід удосконалити первинне рецензування і змінити культуру наукових публікацій, більш активно протидіяти академічним порушенням. Автор статті вважає, що добровільні «наукові детективи» відіграватимуть все більш помітну роль у підтримці академічної етики.

Детальніше: <https://qrpape.net/qr/qkCK2>

Фото: pixabay.com

#НРАТ_Усі_новини #НРАТ_ПопуляризаціяНауки #НРАТ_ВідкритаНаука
#НРАТ_НауковіВидання_новини #НРАТ_АкадемДоброчесність
#НРАТ_Науковцям_новини #НРАТ_Освітянам_новини
#НРАТ_TimesHigherEducation

2026-01-19

Інформація з офіційного вебпорталу Національного репозитарію академічних текстів